

SIFILIS BILAN BEMORLARNI DIAGNOSTIKASI VA PROFILAKTIKASI

Klebleyeva G.D. Samarqand davlat tibbiyot unversiteti teri va tanosil kasalliklar kafedrasi mudiri PhD

Utayev A.J. Respublika ixtisoslashtirilgan dermatovenerologiya va kosmetologiya ilmiy amaliy tibbiyot markazi Samarqand viloyati hududiy filiali bosh vrachi

Abdullaev X.D. Samarqand davlat tibbiyot unversiteti teri va tanosil kasalliklar kafedrasi

Annotatsiya: maqolada dinamikada sifilisli xizmat ko'rsatish hayot sifati ko'rsatuvlarini qurish haqida sabablarini ochib buyuring harakat qil . Ilmiy haqida birlashma haqida uchun muallif birlashma oshirdi tadqiqot ob'ekti 16-67 (o'rtacha _ yoshi 23,4±3,9 yosh) 250 nafar bemor A51 " Erta sifilis ", A52 " Kechki sifilis ", A53 " Sifilisning boshqa va aniqlanmagan tomonidan " tashxisi bilan aniqlandi .

Ko'rib chiqilayotgan muammo hali ham kam o'rganilgan , shunday uchun chuqurroq tadqiqotlarni talab qil .

Kalit so'zlar : Sifilis , bemorlarning hayot sifati .

Kirish: Sifilis (eskirgan: lues [1] lotincha lues — infeksiya) — teri, shilliq pardalar, ichki a'zolar, suyaklar, asab tizimiga ta'sir qiluvchi, kasallikning bosqichlarida ketma-ket o'zgarishlar bilan kechadigan, tur bakteriyalari sabab bo'ladigan tizimli venerik yuqumli kasallik. Treponema pallidum (treponema pallidum) pallidum kenja turi, Spirochaetales[3][4] turkumidagi Treponema[2] jinsiga mansub.

Sifilis o'zining taxminiy milliy kelib chiqishiga ko'ra nomini oldi - "nemis", "frantsuz" kasalligi va boshqalar[5]. 1530 yilda Padua universiteti professori, shifokor, astronom va shoir Jirolamo Fracastoroning (1483-1553) sifilis haqidagi ishi nashr etildi, keyinchalik u juda keng tarqalgan. U "Sifilis yoki Gallia kasalligi haqida" she'rini yaratdi va mohiyatan ushbu kasallik haqidagi tibbiy bilimlarning birinchi ommabopiga aylandi. Fracastoroning asari mifologik she'r shaklida yozilgan bo'lib, unda Sifilus (qadimgi yunoncha sŭs - cho'chqa, philos - oshiq) ismli oddiy cho'chqachi xudolarning o'ziga qarshi chiqib, yer shohlari podshohlardan ko'ra olijanobroq va boy chorva egalari ekanligini ta'kidlaydi. Olympus xudolari. Samoviy hukmdorlar Sifilusni beadabligi uchun jiddiy kasallik bilan mukofotlaydilar, uning nomi uning nomidan olingan. Shunday qilib, "ko'p millatli" kasallik (lotincha lues - infeksiyadan "lues" deb ham ataladi) o'zining zamonaviy nomini oldi[6].

Boshqa bir versiyaga ko'ra, kasallik Tantalning qizi va Fiva qiroli Amfionning xotini, ko'p bolalarning onasi bo'lgan Niobening o'g'li Sifilaning sharafiga nomlangan

(afsonaning bir versiyasiga ko'ra, uning etti o'g'li bor edi. va etti qizi). Niobe o'zining unumdorligi bilan faxrlanib, faqat qizi Artemida va Apollon ismli o'g'li bo'lgan ma'buda Letoni masxara qila boshladi. Natijada, haqoratlangan ona uchun qasos olib, Artemis qizlarni, Apollon esa Niobening o'g'illarini yo'q qildi. O'lgan bolalarning otasi Amfion o'z joniga qasd qildi va Niobe umidsizlik va qayg'udan toshga aylandi. Bu haqda Rim shoiri Ovid (miloddan avvalgi 43 - milodiy 18 y.) o'zining "Metamorfoza" asarida gapirgan. Keyinchalik shifokorlar yuqumli kasallikni afsonaning xarakteri bilan aniqladilar[7].

Maqsad: sifilisli bemorlarning hayot sifati dinamikasini baholash.

Materiallar va usullar: tadqiqot ob'ekti A51 "Erta sifilis", A52 "Kechki sifilis", A53 "Sifilisning boshqa va aniqlanmagan shakllari. hayot sifati ko'rsatkichlarini baholash, tasdiqlangan SF-36 so'rovnomasi qo'llanildi, uning yordamida bemorlar davolanishdan oldin, davolanish tugaganidan 1 oy va 3 oy o'tgach sinovdan o'tkazildi. O'rganish Orenburg viloyati klinik teri-venerologik dispanser bazasida o'tkazildi. Anketa 8 ta shkalaga guruhlangan 36 ta savoldan iborat. Olingan ma'lumotlar Rossiya Federatsiyasi rezidentlari uchun so'rovnomaning standartlashtirilgan ko'rsatkichlarining aholi qiymatlari bo'yicha ma'lumot bazasi natijalari bilan taqqoslandi. So'rovnomaning integral shkalalarini hisoblash. Preferent kompaniyasi tomonidan ishlab chiqilgan uslubiy tavsiyalarga muvofiq amalga oshiriladi.

Natijalar: birlamchi sifilisli bemorlarda davolanishdan oldin (56,8 ga - 12,6% ga) va 1 oydan keyin salomatlikning jismoniy tarkibiy qismiga (umumiy salomatlik shkalasi) ta'siri ustunlik qilgan holda hayot sifatining pasayishi kuzatildi. (59,8 -8% gacha pasayish), 3 oydan keyin esa hayot sifati ko'rsatkichlari mos yozuvlar ko'rsatkichlariga yaqinlashdi (65). Eng katta pasayish salomatlikning psixologik komponentida (rol faolligi, umumiy salomatlik, hayotiy faoliyat, ijtimoiy faoliyat, hissiy holat shkalasi bo'yicha) ikkilamchi sifilisni davolash boshlanishidan oldin (49,8-17% gacha pasayish) qayd etilgan, yashirin erta. (55,2 -8% gacha pasayish va kech (52 ga - 13,4%) 1 oydan so'ng normalizatsiya faqat yashirin erta sifilis (59,5 gacha) bilan qayd etiladi, 3 oydan keyin - ko'rsatkichlarni normallashtirish tendentsiyasi mavjud (uchun). 57) kech yashirin sifilis bilan, garchi aholi uchun o'rtacha ko'rsatkichlarga erishilmagan bo'lsa-da. Nozologiyaning ikkilamchi shaklida kuzatuv davrida ko'rsatkichlar mos yozuvlar ko'rsatkichlariga etib bormadi. Tadqiqot kasallikning sifatiga ozgina ta'sirini ko'rsatdi. Yashirin sifilisdagi hayot, aniqlanmagan, davolashdan oldin ham, kuzatuvlar boshlangan paytdan boshlab 1 va 3 oydan keyin ham.

Xulosa: tadqiqot ushbu kasallikning bemorlarning hayot sifati ko'rsatkichlariga ta'sirining heterojenligini ko'rsatdi, shu bilan birga kasallikning bosqichiga qarab ularning o'zgarishi dinamikasi mavjud bo'lib, bu muhim tarkibiy qism sifatida e'tiborga

olinishi kerak. davolanishdan keyin to'liq psixo-ijtimoiy va jismoniy moslashish uchun.

Adabiyot:

1. Abdullaev XD va boshqalar. JINSIY ALOQA KANDILOMASINI DAVOLASHDA GEPON DORINI SAMARALINI BAHOLANISH // Web of Scientist: International Scientific Research Journal. – 2021. – T. 1. – №. 02. – S. 16-19.
2. Abdullaev X. D. va boshqalar. Opredelenie sitokinovogo statusa u bolnyx s psoriasisom na fone standartnogo lecheniya //Obshchestvo i innovatsii. – 2020. – T. 1. – №. 1/S. – S. 625-629.
3. Axmedova M. M., Abdullaev X. D., Kamolova M. I. OtsENKA EFEKTIVNOSTI METODOV LECHENIA ONIXOMIKOSOV U VZROSLYX //BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIIY JURNALI. – 2022. – T. 2. – №. 3. – S. 186-190.
4. Toshev S. U., Ashirov Z. F., Abdullaev X. D. LECHENIE VITILIGO 308-nm EKSIMERnym LAZEROM //Aktualnye aspekty meditsinskoy deyatelnosti. – 2021. – S. 240-243.
5. Davlatovich A . X ., Xaydarjonovna X. _ S ., Raximjon N . S . JYBYK BILAN BO ' LGAN PROSTATITNI DAVOLASH USULINI TAKOMILLASHTIRISH //BARQARORLIK VA ETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIIY JURNALI. – 2022. – S. 359-361.
6. Axmedova M., Rasulova N., Abdullaev X. Izuchenie partialnyh funktsiya pochek u detey rannego vozrasta s nefropatией obmennogo geneza //Jurnal problemy biologii i meditsiny. – 2016. – №. 2 (87). – S. 37-40 .
7. Narzikulov R. va boshqalar. Principy terapii u jenshchin bolnyx gonoreey associirovannye ipp //Jurnal vestnik vracha. – 2019. – T. 1. – №. 1. – S. 99-102.
8. Nurullaeva A. A., Raxmatova A. X., Abdullaev X. D. ZNACHENIE MIKROBNOGO OBSEmenENIYA KOJI PRI NEKOTORYX ZUDYashchIX DERMATOZAX //Molodej i meditsinskaya nauka v XXI veke. – 2019. – S. 125-125.
9. Abdullaev XD va boshqalar. FOKAL SKLERODERMA BESORLARNI DAVOLASHDA GEPON DORINI ISHLAB CHIQISH TAJRIBASI // ResearchJet Journal of Analysis and Inventions. – 2021. – T. 2. – №. 03. – S. 60-63.
10. Abdullaev X. D., Sobirov M. S., Jumaeva D. X. NERVNO-PSIXICHESKIY STATUS U BO'LNIX SEBOREEY //Molodej i meditsinskaya nauka v XXI veke. – 2018. – S. 115-116.
11. Axmedov Sh. K. va boshqalar. EFEKTIVNOST LECHENIA IZOTRETINOINA PRI LECHENII UGREVOY BOLEZNI //Akademicheskij jurnal Zapadnoy Sibiri. – 2015. – T. 11. – №. 1. – S. 56-56.
12. Abdullaev X., Tolibov M. Allergodermatozlar bilan bog'liq bo'lgan vulgar akneni kompleks davolash Samaraligini o'rganish // Jurnal gepato-gastroenterologik issledovaniy . – 2021. – T. 2. – №. 3.2. – S. 73-74.
13. Абдуллаев Д. М., Тошев С. У., Толибов М. М. КОМПЛЕКСНЫЙ МЕТОД ЛЕЧЕНИЯ ВУЛЬГАРНЫХ УГРЕЙ //Актуальные аспекты медицинской деятельности. – 2021. – С. 254-256.

- 14.Толибов М. М. и др. ОПТИМИЗАЦИЯ К ЛЕЧЕНИЮ ТЯЖЕЛЫХ ОБОЖЖЕННЫХ БОЛЬНЫХ //SCIENTIFIC APPROACH TO THE MODERN EDUCATION SYSTEM. – 2023. – Т. 2. – №. 14. – С. 190-199.
- 15.Kholikovich E. S. et al. APPLICATION OF" BETASALIK" OINTMENT IN THE THERAPY OF CHRONIC INFLAMMATORY AND ALLERGIC DERMATOSES //Journal of new century innovations. – 2023. – Т. 31. – №. 3. – С. 56-62.
- 16.Иляевна Р. У. et al. MODERN TRENDS IN TREATMENT SICK MICROSPORIA //World scientific research journal. – 2023. – Т. 16. – №. 2. – С. 98-106.
- 17.Иляевна Р. У. et al. DERMATOSCOPIC PAINTING SOME COMMON DERMATOSES //World scientific research journal. – 2023. – Т. 16. – №. 2. – С. 107-120.
- 18.Мансур Т. М., Вохидов Ж. Ж. ОПТИМИЗАЦИЯ СОВРЕМЕННЫХ МЕТОДОВ ЛЕЧЕНИЯ ДИФФУЗНОЙ АЛОПЕЦИИ //SCIENTIFIC APPROACH TO THE MODERN EDUCATION SYSTEM. – 2023. – Т. 2. – №. 14. – С. 200-214.
- 19.Мансур Т. М., Вохидов Ж. Ж. СОВРЕМЕННЫЕ МЕТОДЫ ЛЕЧЕНИЯ БОЛЕЗНИ ВИТИЛИГО //SCIENTIFIC APPROACH TO THE MODERN EDUCATION SYSTEM. – 2023. – Т. 2. – №. 14. – С. 234-244.
- 20.Мансур Т. М., Вохидов Ж. Ж. СОВРЕМЕННОЙ МЕТОДЫ АЛОПЕЦИЯ ДИАГНОСТИКА И ЛЕЧЕНИЕ //SCIENTIFIC APPROACH TO THE MODERN EDUCATION SYSTEM. – 2023. – Т. 2. – №. 14. – С. 225-233.
- 21.Толибов М. М. СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ ПРОБЛЕМ ЭПИДЕМИОЛОГИИ, МИКРОБИОЛОГИИ И ТЕРАПИИ АКНЕ (ОБЗОР ЛИТЕРАТУРЫ) //SCIENTIFIC APPROACH TO THE MODERN EDUCATION SYSTEM. – 2023. – Т. 2. – №. 14. – С. 215-224.
- 22.Makhmudovich T. M. ATOPIC DERMATITIS INCIDENT LEVEL, DIAGNOSTIC CRITERIA AND PROGNOSTIC IMPORTANCE //JOURNAL OF APPLIED MEDICAL SCIENCES. – 2023. – Т. 6. – №. 4. – С. 158-168.
- 23.Davlyatovna K. G., Jo'raqulovich U. A., Makhmudovich T. M. SOCHLARI INGICHKA BO'LGAN BEMORLARDA SOCH FOLLIKULALARI HOLATINI O'RGANISH VA TURLI XIL ALOPESIYALARNING MIKROMARKERLARINI ANIQLASH //Нововведения Современного Научного Развития в Эпоху Глобализации: Проблемы и Решения. – 2023. – Т. 1. – №. 4. – С. 22-27.